

14806:1-8.

ACC. N:R M.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Clava Andersson, Lunnarp*
Härad: *Ingelstad* Berättare: *Gustaf Malmström, "*
Socken: *Kverrestad* Berättarens yrke: *f. d. lantbr.*
Uppteckningsår: *1959* Född år *1880* i *Kverrestad*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

I meden. s. 1-8.

LuF 109

Brättans far var på sin tid omredmästare
 i Lurmars. Fadern var född i Glimminge, och
 hans far hade varit o.k. "godstänsmän". Han
 skulle hålla ordning på folket vid gårdar, när
 det t. ex. utbröt slagomått o. d. Fadern lärde
 sig yrket hos en omred i Sandby, och han hade ge-
 sällsbok. Därpå fick han plats som hos gårds-
 omreden på Tenbyhalms gods. Den omreden hade nämlig-
 het att även ska tjuva körderna. En dag kom in-
 spektoren på gården in i omredjan och så tjuv att
 några av godsets hästar skulle stas. Malinström, som
 just höll på att vara "bondhästar", frågade
 om det var mycket brättan och han kunde stå
 där hästarna först som han höll på med. "Det kan
 väl gå för sig", sa inspektoren, och gick hem. Väl
 hemkommen kom godsägaren ut och frågade: "Var
 du för hästarna skoda." "Nej", svarade inspektoren
 somen skulle först stå på bondhästar som han

häll på med." Godsägaren ilsknade till.
 "Ni är det gesällen som kommanderar här?" sa han,
 tog en stor ekkäpp och sprang in i Omsdjan
 för att ge honom stryk. "Ni är det som komman-
 derar?" sa han till Kalleström, och lyfte käppen.
 "Jag bara försöker ordnatligt," sa gesällen, "Ni
 inte för det brukar jag kammaaren." Godsägaren
 slog in, gesällen bestod kammaaren över taket på
 Omsdjan, begärde ordan sin avsked. I lördag hade
 han vid Furbyhalen 1 kr. i veckan. Där började ar-
 betet kl. 4 på morgonen, och till kl. 7 på morgonen
 skulle han vinkatid ha 20 hästar broddade.

Kalleström fick ordan plats i Omsdja i Omsdjan
 där han hade 1:50 i veckan i lördag. För den fick han
 en glädskäl, ögat och skulle resa till doktor i
 Linnestråmen. I Furbyhalen fanns en doktor på
 tiden. Han gick från Omsdjan till Linnestråmen.

När han kom till Linnestråmen var det mycket

människor försvulade kring en gammal smedja.
 "Vad står på här?" frågade Kalleström. "Smedjan
 ska säljas, sa en av stockböckerna i bryn, 'tråkigt
 för sen får vi inga smed här.'" - "Jag e smed men
 jag har inga pengar, acet vad jag har är 1:50." -
 "Vill du ha smedjan och kan sköta den så köper
 jag den till dig, och du kan betala den när du
 tjänat ihop så mycket," sa bonden. Det var Kalle-
 ström stäm med på, men sa han, "jag har en färt-
 mö i Sandby och jag vet ju inte hur hon tyckte."
 "Lämnat besked i morgon," sa bonden. Kalleström
 fick berättan att på den 2 mil långa vägen från
 Larmars till Sandby till sin blivande svärfar, där
 han krackade på kl. 5 på morgonen. Besök hos
 doktorn blev det inte den dagen. Färtmon var inte
 så pigg på att flytta upp i de gamla husen. Nere kommas
 far förmanade honom med orden: "Gåcka här gåi att
 repencia, flytta du bara". Smedjan med inventarier

kostade 100:- kr. Hella var anbring å 1865.

Det gick bra för somr Skolustämman, som var en mycket arbetsam och skidlig hantverkare, och det dröjde inte så länge fören han kunde betala sitt lån, de 100 kronorna. Skolustämman gjorde den första fjädervagnen som tillverkades i församlingen. Som det blev ingen församling, så som köpte den, utom den gick till Bonkholm, och lades på lät i Uptad. Skolustämman förm också på att göra skolar och spadar av järn. Fört förees endast träredskap. Som gjorde också många knivar. Vid nyår brukade han runt i gårdarna till sina kunder med nyårsräkningarna, och när det så betaldes skänkte Skolustämman en kniv till sin kund. Knivarna kallades "holländare".

Skolustämman stot och arbetade och det gjorde också hans ähta häft. De hade en litet lantbruk vid sidan av sandjen och dröta fick hon för det

mesta skola. Han fick också göra dagsverken
hos bönder för sin "hästehjälps" sommars fick till sin
jord. Kalustämme hade både jesäer och lärospjåk.

På vintern gjordes spik, broddar, hästskor, skrovar
besteg till vagnar och städer, karvar och plogskår smiddes.

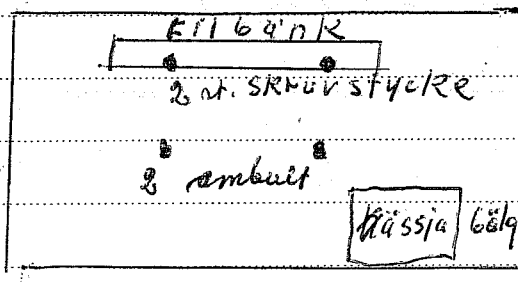
På vintern såldes ofta legns mermar i
omdjan. Ibland såldes man och vru som på
kontakter till kunde göra flest spik så en upprämd
jämbild. Och så blev det några "gäcker" i pris.

Han berättade historien och man förstod och lite.

När Malmo-Linniskamms järnväg byggdes
fick Malmoström beställning på alla de bor som
gick åt. - Gustav Malmoström ^{Malmoström} la ut yrket i sin
fars omdja. Först han fortsatte aldrig med
den yrke. Istället hade han under flera år
plats på Mloms sockerfabrik. Från denna på
fabriken antelade en dag att han var sin
chef få ordra att beställa sin dags yrke som

användes i fabriken. Nissa hade man köpt från
en fabrik och grön 4 kr. pr. styck. Nu hade för-
mannen fått order att söka skaffe sådana till
ett pris av 3.75. Bräntaren talade med sin far
om en sådan beställning. Yxorna skulle göras
med egg på ena sidan och en slags rippad klubba
på motsatta sida, samt vara försedda med träskaff.
Med Kvalståm åskeddade med en smed som
lovade korra skapten och så tog han emot beställ-
ningen, 150 st. yxor. - Huruvar levererade man
i Smedjan, och de gjordes av enbart stål.

År 1882 byggde Kvalståm ny smedja, och
den gamla firmans fortfarande kvar. Den deras först
av en son och numera av en sonson. Nu
är smedjan mycket moderniserad med stor
maskinell utrustning. Bräntaren gav en liten
minniskild av gamla smedjan.

gamla ombyggnad varu bes.
minns den.

Berättaren talar om några historier
från sin fars lärlingstid. Då en ställe var
ombyggnadens huvudsakligt mål, och han följade på
mycket arbete av gesäller och lärlingar. De fick
inte morgonkaffe förrän de omedelbart på mycket
av ambulerna var vassa. För en kostrallra
Petta kom gummorna varje morgon ut i ombyggnad
lyfte upp sin tjocka värkeskjäl, väte sig på
ambulterna för att kamma av den var ljuvligt vassa.
Såta förgadde pojkar. En av gesällerna var
opjävaraktig, och inte rädd av sig. Han försatte
sig att väja "Kärmen" av med ovanan.

Den morgon stöppade han ambulansen in i glöden-
na på ånjan, satte den på sin plats. Gummman
kåre ut och gjorde sin vanliga manövrer. Sen
efter den dagen gjorde hon inte en förändring.
Hösten hade blivit mer än varm.

Famma såg sig skadad en gång med en snål
grannkvinnan. Den fiskagumman kare ut på gången
i Neken kullade med fisker från sjön. När fiske-
gumman för en oegentlig jämnad kullbotten
stod gesällen en sin jämn i gapet på den torsh-
den fanns kvar och som skick pågick till grann-
gumman. Torsten blev både tung och dyr. Sen
gammagumman hade den oegentliga mannen var
och gesällen fick sig några dagar av jämnheten.